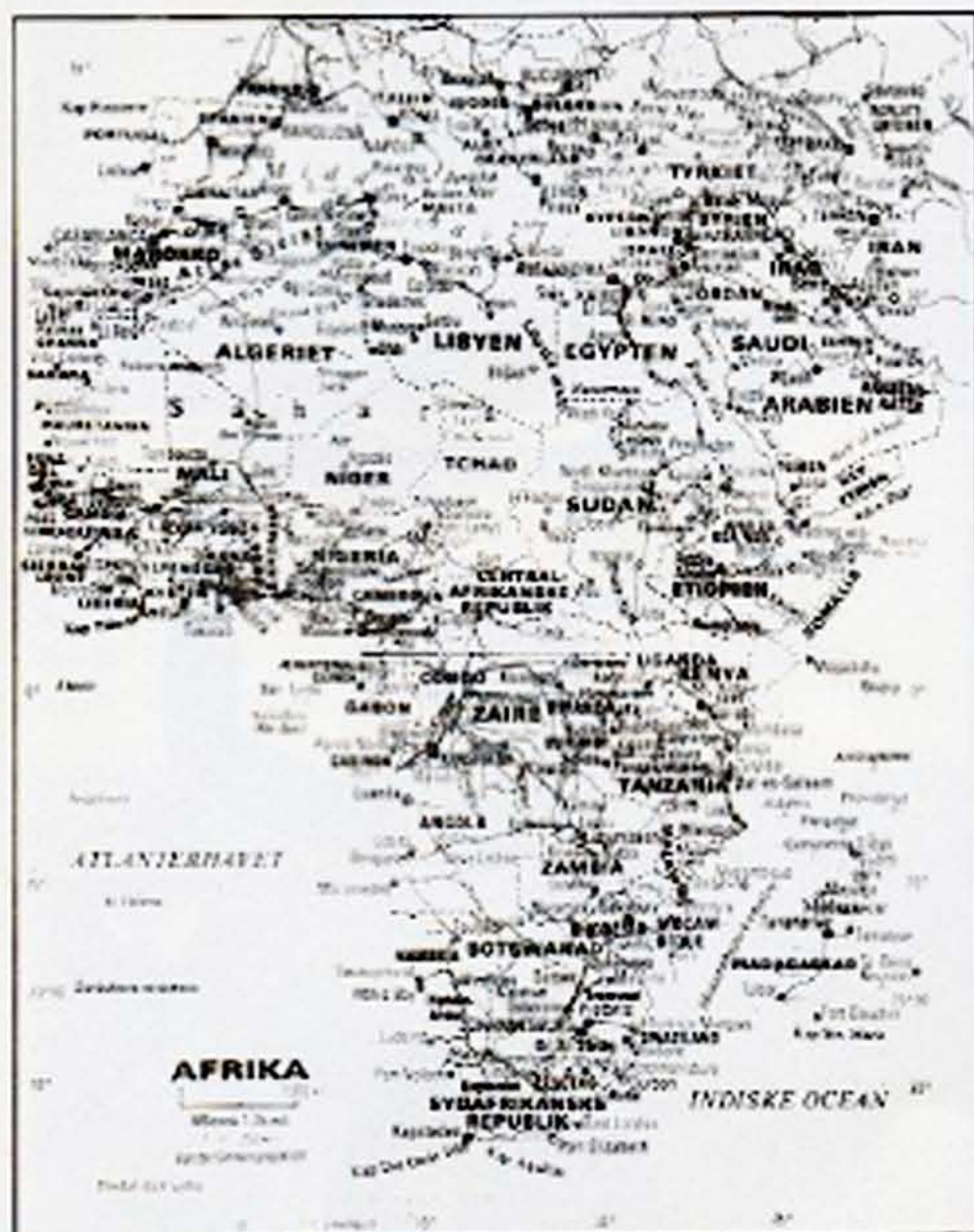

Efterår og vinter er en travl tid i eksportregion 3. Vore kunder i Mellemøsten og Afrika sætter pris på at blive besøgt på denne årstid, hvor temperaturen de fleste steder er udholdelig, medens om sommeren mange selv "flygter" fra de 40-50 graders drivhusvarme og benytter lejligheden til at besøge forretningsforbindelser og andre bekendte i Europa.

REJSER

I de 6 måneder mellem oktober og marts har jeg rejst i ca. halvdelen af tiden, og har nået at besøge følgende lande: Iraq, Kuwait, Syrien, Jordan, Libanon, Kenya, Uganda, Tanzania, Sydafrika, Sudan (2 gange), Saudi Arabien, Yemen, Nigeria og Ghana.

KVÆRNE

Disse lande repræsenterer først vore traditionelle kværnmarkeder, hvor vi af vore mangeårige forbindelser efterhånd-

den betragtes som en del af familien. De gode, solide kværne vi sælger kan holde i mange år, og efter at have leveret i titusindvis af kværne til disse områder skulle man egentlig tro, at markedet efterhånden var ved at være dækket. Ganske vist svinger kværnsalget, men det skyldes mere politisk uro, som f.eks. i Etiopien, økonomiske forhold som vanskeliggør licensudstedelse, som i Sudan, Sydyemen etc.

Er det da fordi vore agenter gør en stor salgsindsats med reklame, udstillinger, sælgere o.s.v., at det stadig lykkes dem at finde nye kunder?

Nej, tvært imod.

Abdulla Nooman (med den hvide hat) i Yemen forhandler med en kunde, mens en dreng skænker te op.

Salget foregår fra en ofte lille butik, hvor ejeren sidder bag skrivebordet omgivet af kværne, motorer, reservedele etc., og hvor kunderne så må henvende sig, hvis de vil købe noget. Som regel er det kun ejeren, der kan tage mod betaling, og hver gang der sælges noget - en kværn med dieselmotor eller en møtrik - bliver pengene omhyggeligt talt og derefter smidt ned i en af skrivebordsskufferne, hvorfra jeg har set beløb på over 50.000 kr. blive talt op. Kunderne er ofte

landsbyboere fra fjerne egne af landet, der har en lille lastbil, og da de sandsynligvis er de eneste fra denne landsby med bil, bliver de automatisk handelsfolk, der hjembringer varer til de andre beboere. De fleste indbyggere i disse landsbysamfund lever på eksistensminimum, hvor de selv dyrker lidt korn og holder geder og høns, men uden mange kontanter til indkøb af fremmede varer.

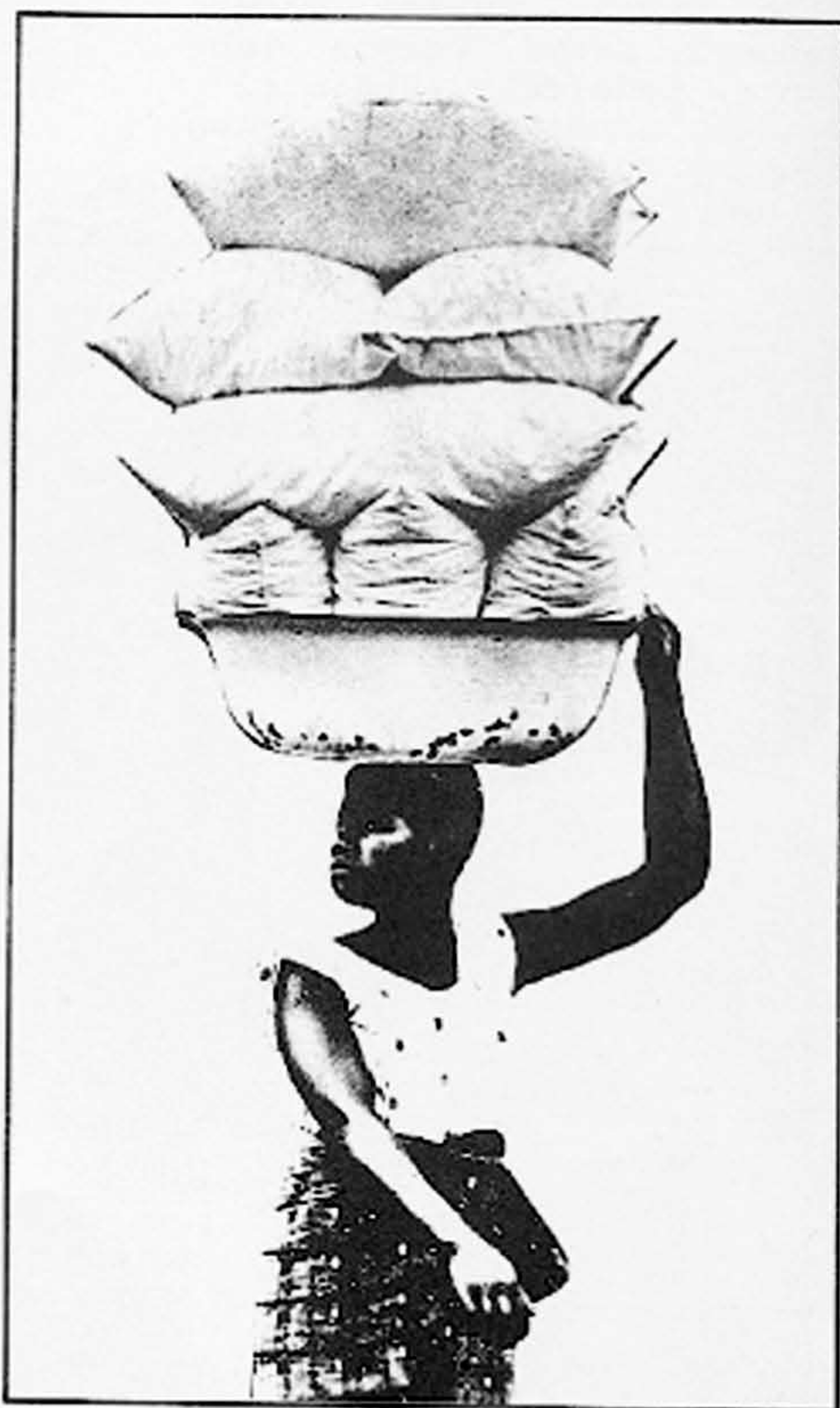
Yemens hovedstad, Sana'a, hvor byportene stadig lukkes hver aften, og åbnes næste morgen kl. 7.

Det er derfor lykken, hvis en landsbysøn - det være sig fra Yemen eller Sudan - får arbejde i Saudi Arabien, hvorfra der så regelmæssigt sendes rigtige menneskepenge hjem til familien. Det er for disse penge, der købes bl.a. kværne, som så igen tjener hele landsbyen i almindelighed og familien i særdeleshed, som naturligvis beregner sig et ganske vist beskedent beløb for at formale kornet.

AFRIKA

Da vi i 1977 havde temmelig lang leveringstid på kværne, var det naturligt at undersøge mulighederne for andre produkter, hvilket bragte mig på turen gennem Østafrika.

Der gav en landmand i Kenya ideen til noget, vi ventede os en del af fremover, nemlig anvendelse af majsmelet til først at formale majskerne til "posho", en slags kartoffelmos, der spises 3 gange om dagen, og dernæst, med et 12 mm sold, majscolberne til kvægfoder. Ud over de lovende muligheder i Kenya, gav besøgene i Tanzania og Uganda også kontante resultater - ordren til Uganda blev nærmest afgjort af, at "der endelig var en, der turde vise sig i landet", og da vor kunde faktisk havde solgt det første parti på forhånd, vil dette interessante marked nok også indgå i min næste rejse til Østafrika.

De afrikanske kvinder bruger hovedet - de vugger afsted med alt fra håndtasker til vandspande mirakuløst balancerende på hovedet.

MULIGHEDER

I det hele taget finder jeg mulighederne for vore produkter langt mere lovende i dette frugtbare område, end i olie- og ørkenstaterne i Mellemøsten, hvor de store udviklingsplaner ofte forekommer kunstige, og hvor der uden en solid bankkonto ikke ville være baggrund - og mulighed - for en stor del af projekterne. Men der er altså råd til f.eks. at producere kyllinger, der koster op mod det dobbelte af en frosset dansk kylling i supermarkedet, og vel mest på grund af de specielle religiøse krav om slagtning overtager de lokaltproducerede kyllinger en stadig større del af markedet.

Denne bygning rummer Babylon foderfabrik (Iraq) - et MAL-MIX-anlæg beregnet til at fremstille ca. 1 ton i timen, men som nu i flere år har produceret det dobbelte.

De tre drenge stopper ikke strømper, men er travlt beskæftigede med at sy sakkene til, også fra Babylon foderfabrik.

Det skal her understreges, at lande som Syrien, Jordan, Libanon og Iraq, som jo alle i historisk tid var kendte for deres landbrugsproduktion - Assyrien, Mesopotamien, Fønikien var på den tid hele områdets kornkamre - trods årtiers forsømmelse af markerne med deraf følgende erosion, har et naturligt grundlag, som nu atter bliver udnyttet. Også i disse lande har vi opnået gode resultater, selv om vi f.eks. i Iraq er helt afhængige af den statslige indkøbspolitik.

En gade i Bagdad

NIGERIA

Endnu et nyt marked for SJM blev taget op, nemlig Nigeria, hvilket var grunden til min seneste rejse til Vestafrika i marts.

Nigeria er Afrikas folkerigeste stat med 80 mill. indbyggere, og det meste af landet er meget frugtbart. Alligevel er

det nødvendigt at importere fødevarer, og regeringen har nu iværksat en kampagne for at få produktionen sat op. Hvis den animalske produktion skal øges, kan det naturligvis ikke nytte at basere sig på høns, der render rundt i landsbyerne, og de mange farme, der skyder op, er nu potentielle købere til foderanlæg.

GHANA

I Ghana gør samme forhold sig gældende: En landmand fortalte, at da han havde indhegnet sin mark, begyndte nogle af hegnspælene kort tid efter at skyde. Alligevel har landet mangel på korn og andre fødevarer og ofte ingen midler til at importere for, medens store frugtbare områder ligger udyrkede hen. Landets politiske system og stammehøvdingenes magt er hovedårsagerne, men det giver alligevel stof til eftertanke at høre en dansker bosat i Ghana sige, at hvis nogle tusinde europæiske landmænd fik midler og muligheder, kunne de formentlig på få år brødføde nationens 12 mill. indbyggere, hvoraf over halvdelen er beskæftiget ved "landbrug".

Afrikansk maske.

SLAVEHANDEL

Ghana er en del af det tidligere Guldkysten, hvor der stadig findes spor, der viser tilbage til vor lidet glørværdige tid som slavehandlere. Det gamle danske fort, Christiansborg, er blevet udbygget og tjener nu som regeringsbygning,

medens en vej i ambassadekvartiret er opkaldt efter Dr. Paul Isert, en dansk læge, der igangsatte et projekt med dyrkning af lokale afgrøder, i stedet for som ellers at indfange/indkøbe slaver, som så sendtes til De Vestindiske Øer, for der at arbejde på sukkerplantagerne. Projektets muligheder blev dog aldrig påvist, idet Dr. Isert, samt hans kone og nyfødte barn, af ukendte årsager, døde under et ophold på fortet, hvis danske kommandant nok foretrak den givtige slavehandel fremfor det besværlige arbejde med opdyrkning af landet. Da dette var den almindeligste indstilling hos de skiftende kommandanter, og da Danmark på det tidspunkt havde store økonomiske vanskeligheder, ophørte vor interesse for området med ophøret af slavehandlen. Dog vil de, der har læst Thorkild Hansens bog "Slavernes Kyst", vide, at man, uden den danske regerings vidende, fortsatte slavehandelen på Guldkysten længe efter, at det officielt var blevet forbudt, og at Danmark således ikke, som ofte hævdet, var det første land, der stoppede slavehandelen.

EFTERSKRIFT

Til slut et par personlige kommentarer. Når man rejser i oversøiske lande, kan man ofte sole sig i den beundring af og forestilling om de Skandinaviske lande, som vel først og fremmest skyldes vore sociale og liberale forhold. At vi, der ingen råvarer besidder, har det så meget bedre end de, der trods olie, frugtbare marker og alskens mineraler ofte lever meget usselt, det kan kun skyldes vort initiativ og arbejdsomhed. Lad os derfor håbe, at disse lande, med bl.a. vor hjælp, vil blive i stand til at bedre forholdene, lad os håbe, vi fortsat selv vil få belønnet initiativ og arbejdsomhed, men lad os først og fremmest håbe, og allesammen bidrage til, at folk i Danmark vil udvise mere tilfredshed med de mange goder, alle har, og sammen gøre en indsats for at bevare dem.

SP